

# TAPOLCZAI LAPOK

EZELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÖWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,  
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.  
Nyílt-tér sora 1 korona.

## Pünkösdi ünnepén.

Tüzes nyelvek, zúgó szél és galamb képében szállott egykor az égi Erősség és Értelem a földre, hogy szeretetet gyullasszon az emberek szívébe, hogy elűzze a kételyt a lelkekben és hogy béke honoljon szerte a világon.

Nehéz napokat élünk, oly idöket, amelyekben az égiek ajándékára nagy szükség van. Hiszen, mert mintha kihalt volna az emberek szívéből a szeretet lángja, mintha a vihart elűző tisztító szél megszűnt volna és mintha a béke galambja soha vissza nem térne.

Türelemmel hordozzuk a reánk mért sulyos terheket, nehéz megpróbáltatásokat, mert hitet, reményt merítünk, hogy nemsokára a szeretet, a béke költözik a földre, a mindeneket örömmel eltöltő béke.

Borus a látóhatár, tűz, rombolás, öldöklés pusztít mindenfelé, de ezen az ünnepen a szebb, a boldogabb jövő iránt táplált remény és bizalom érzelmével köszöntünk Téged tüzes lángnyelvek ünnepe.

Szállj le mi hozzánk is tüzes nyelvek alakjában, hozd az emberiség szívébe a szeretet tüzét, amely ma

annyi millió szívéből kialudt, mert ezen égi ajándékok nélkül elveszünk.

Szállj le mi hozzánk szelid galamb alakjában, a béke olajágát hozó fehér galamb képében. Adj békességet az emberiség szívébe, hogy megelégedjék az ádáz gyűlöletet, a gyilkolás már kétségbeejtő harcát. Legyen békesség mindenféle népben és nemzetségben.

Szállj le mihozzánk csendesen zúgó szél alakjában, mely elhajtsa fejünk felől a fölöttünk három év óta zúgó vész fellegeit és derítse ki a mi egünket, hogy tisztán ragyogjon azon a mindent éltető Béke napja, amelyen enyhülést találjon a mi bánatunk, könnyebbülést fájalmunk és gyógyulást az a sok vérző seb, amely milliók szívét marcangolja. Az özvegyek, az árvák, a bének és minden szenvedő iránti szeretet és könyörület malasztja sugározzék onnan alá és töltse be az emberek keblét.

Szállj le reánk áldott Szentlélek, hogy erősödjék a mi hitünk, reményünk a közeli béke eljövételében, erősödjék a haza és egymás iránti szeretetünk s legyen békesség a mi édes hazánkban és hazánkon kívül; add, hogy minél előbb az egymás békés megértése költözzék az emberiség szívébe!

## A román fronton.

(7. folytatás.)

A parancs, parancs. Ha egyszer kiadták, hát végre is keil hajtani. De ne gondolja senki azt, mintha feltűnik volna ez újabb megpróbáltatástól. Szó se róla. Ezerszer megpróbáltuk mi már ezt, most megpróbáljuk még egyszer. Egészen megszokott dolog, semmi különösebb izgalmakkal nem járt. Csak mikor nyugovóra térünk, akkor gondolkodtunk el rajta, vajjon kik ehették meg közüünk aznap utolsó vacsorájukat.

Fölvirradt a nagy nap. Még szürkületben összesereglettek a különböző századok a megjelölt helyre. Komolyan, csöndesen viselkedett mindenki, mintha pihentetni akarta volna idegeit a későbbiekre vonatkozólag: De aztán annál nagyobb lett a láрма. Tisztek futkoztak ide oda. Csakúgy nyüzsgött a nagy ember-áradat. Majd megkezdődött a tüzés munkája, megszólaltak az ágyuk. Csakhamar dörgéssel, süvöltéssel, csatogással telett meg a levegő. Közben a gépfegyver kattogása, meg a mienenverfer sajátos vonítása hallatszott. A gyalogság szintén megkezdte a tüzelést. Csakhamar olyan pokoli hangzavar keletkezett, mely a legnagyobb orkán zaját is messze fölülmulja. Ilyenkor nem érti, nem hallja az ember még a közvetlen szomszédja kiáltását sem. Mindent elnyel a dörgés. A szem pótolja a fület is. Figyel minden irányban. Lázás izgalommal lesi, mint dolgozza meg tüzésünk az ellenséges állásokat, miként dől be egyik-másik földőzek, hogyan tép ki a gránát hatalmas fákat, hogyan szaggatja el őket derékban, mint dönti le a kősziklákat, vagy ás nagy gödröket.

Ez a rettenetes zene, ez a borzasztó látvány a végsőkig fölzaklatta idegeinket. Éreztük, hogy eljött a tett, a cselekvés ideje. Nem fontolgattunk, nem okoskodtunk, hanem vakon rohantunk volna bele a biztos halálba, a pokolba is.

Végre alább hagyott az ágyzás. Elégnek találták az előkészítést. Tudtuk, hogy rajtunk van a sor, lestük, vártuk a jelet a kirohanásra. Mielőtt ezt megkaptuk volna, hadnagy úr megegyeszer szétnézett közöttünk és lelkesítő beszéd gyanánt ezeket a szavakat mondta:

— Fiúk, ne gyulladjatok be, mert zöld a parolin!

Aki nem volt katona, az komikusnak találja ezt a mondást oly komoly időben. Pedig a valóság az, hogy a baka inkább eltűr minden szidást, minden gúnyt, de azt az egyet, hogy „begyulladt”, azt soha. Dehogy vonakodott volna egy is utána menni. Ellenkezőleg. Mint a darázs, mint a vad bika a vörös posztó láttára, úgy rohant parancsnoka után az egész sereg, pedig már ömlött a vér, hullottak az emberek. Egy cél lebegett minden harcos előtt: fölkiúzni a magasba és behatolni az ellenség árkába minden áron. És szentül meg volt róla győződve mindenki, hogy ez sikerül, hogy az a nap a harci dicsőség, a győzelem napja lesz.

Igy haladtunk irtó tűz között, tántoríthatatlanul az ellenséges állások közvetlen közelébe. Valóban, minden lépést vérrel kellett megfizetnünk. De végre odaértünk. Ott jutottunk még csak a cifra lakodalomba. Az út még csak a cifra lakodalomba. Az út második felét hason csúszva kellett megtennünk. Aki véletlenül fölemelkedett, csúnyán ráfizetett. Legtöbbjét fejbe- vagy hasbalótták. A többek között itt sebesült meg egyik

## A polgári fiúiskola értesítője.

A háboruban mindenki szerzett, aki vett, vagy eladott, vagy termelt valamit — szokták mondani. Lám, a diákoknak is hasznuk van a háborúból: alig nyolc hónap alatt szerezték meg azt a bizonyítványt, melyért békevilágban tíz kemény hónapot kellett végig drukkolni. De más kérdés, hogy azután a tudásból is elegendőt szereztek-e?

Nyolc hónap az nem tíz, de a miniszter azt mondta, ez is elég. A miniszter szereti a diákokat, tudja, hogy tanulni ilyen melegben nem jó és sokkal több hasznát veszik a mezőgazdasági munkáknál a gyerekeknek, mint az iskolában. Most mindent a termelés szolgálatában állítanak, még az iskolákat is. Kezdünk közeledni az ideálhoz: az életre tanító iskolához, a gyakorlati tanításhoz.

Ebben az évben még a régi tanterv szerint tanítottak és tanultak. Hogy hogyan és mikép, erről számol be Kollányi Ödön igazgató, az értesítőben.

Sok bajjal és nehézséggel kellett a tanári karnak megküzdnie, hogy a megfelelő eredményt elérhessék. A két hónappal megrövidített tanév, az év közben is előforduló kénytelen szünetek ellenére is, a tananyagot mégis elvégezték. A tanári karban is olyan nagyarányú változások történtek, mint már rég nem. Ezek mind olyan körülmények, melyek zavarják a tanítás sima menetét. De hát a megifjodott tanári kar megbirkózott a nehézségekkel és az odaadó munkát jó eredmény is jutalmazta: az iskola 141 tanulója közül csak 14 lett osztályismétlésre utasítva és 28 javító vizgára. Az első osz-

hadnagyunk is. Vállát, karját és mellét érték a golyók. Erre ő fekvő helyzetben, mint egy zsák 70—80 lépést lefelé gurult és csak úgy folytatta tovább utját a kötöző felé.

Közben megkaptuk a jelentést, hogy csapataink a balszárnyon már behatoltak az ellenséges árkokba. Örömmel üdvözöltük a jelzett sikert. Lestük, vártuk a parancsot az általános rohamra. Végre nagy sokára megláttuk az ordonáncot, amint óvatosan kuszott fölfele. Nó, most dől el a sorsunk, most. Erősebben szorítottuk magunkhoz fegyvereinket.

De nagy lett csodálkozásunk és valósággal meg is rettentünk, mert a parancsban az állott, hogy estéig ott ki kell tartanunk és a sötétség beálltával visszavonulunk.

Miért? Nem értettük a dolgot. Hiszen tudomásunk szerint eddig minden a legszebb rendben történt! Vagy talán nem biznak bennünk? Gyanakodni kezdtünk. Itt valaminek történnie kellett! Valami nagy hiba eshetett, amit nem akarnak velünk közölni. Ilyen szégyent még nem értünk. Visszavonul a 48-as az ellenség elől. Lopva, titokban... Ez borzasztó! Arcunk szégyenben égett. Inkább vesztünk volna oda mindnyájan! Haragosan, dacosan teljesítettük a parancsot. Hej, ha akkor jutott volna eszébe a románnak egy ellentámadást megkísérelni, de kemény legényekre talált volna bennünk! De azok ilyesmire nem gondoltak. Csöndesen meghúzódtak állásaikban. Egyetlen puskalövessel sem próbálták megzavarni visszavonulásunkat. Bizonyára örültek, hogy ily aránylag olcsón szabadultak meg. Pedig, mint ahogy egy akkor elfogott román katona vallotta, nekik is tekintélyes számú veszteségük volt. De legalább elmondhatták,

tályt jelesen végezték: Gögös Ferenc, Kollányi Károly, Kovács László, Neményi Albert, Szita József, a másodikát Mock Ferenc, a harmadikat Burján István, a negyediket Rechnitzer István, Tóth Pál, Törő Imre. A jeles tanulók száma ugyan nem sok, de ez most, mikor nemcsak a felnőttek, hanem az ifjuság is oly zaklatott életet él, nagyon szép eredmény. Az iskolának ma már elég nagy számú alapítványa lehetővé tette, hogy a tanári kar a jeles tanulókon kívül több tanulót is részesíthessen jutalomba. Pénzbeli vagy könyvjutalmat kaptak a negyedik osztályból: Tóth Pál, Klencsár Béla, Törő Imre, Rechnitzer István, Böhm Jenő, Takács Béla, Györi Imre, a harmadik osztályból Somogyi László, Presits Pál, Burján István, Horváth Lajos, a második osztályból Mock Ferenc, Grünfeld Lajos, Molnár Zsigmond, az első osztályból Kollányi Károly, Kovács László. Két katonát is adott az iskola: Széll István és Varga Lajos III. osztályu tanulók vonultak be népfelkelői szolgálatra, az utóbbi önként jelentkezett.

De az itthonmaradtak is a hadsereg szolgálatába állottak. Gyűjtöttek földi szederlevelet, ruhát az erdélyi menekülteknek, a hősök sírjának gondozására 128 koronát, hősök karácsonyára közel 500 koronát, az „Öfelsége a király születésnapja a harctéren” mozgalom részére 223 koronát, a Zsófia gyermekszanatórium részére 217 koronát, meg ezeken kívül is juttattak ide is, oda is adományokat a fiuk gyűjtéséből, de a legtöbbit V. hadikölcsön kötvényt vettek. Igazán dicséretes a tanári kar és az ifjuság ily irányú tevékenysége.

Az értesítőben találjuk a szép hivatást teljesítő ifjusági segélyező egyesület jelentését is, melyet *Buday* Lajos tanár közöl. Az egyesület a szegénysorsú fiuk helyett gyógyszer, tandíjat fizetett, tankönyveket adott nekik, több mint 500 könyvet osztott szét a tanulók között, kiknek bizony nagy könyvvel való segítség. Az egyesület a 2700 korona készpénz vagyonáért szintén hadikölcsönt jegyzett.

Három gyászkeretes oldala is van az értesítőnek: a királyról, Keszler Gyuláról, Redl Gusztávról. Az elsőről megemlékezni m. kir. állami iskolának kötelesség, a másik kettőről fájó érzés. Megható szavakkal, érző szívvel búcsúzik e helyen is az utód, Kollányi Ödön, az elődeitől, volt tanártársaitól. Az elmúlt iskolai év tanulói megismerhetik ez értékés nekrológokból a régiak, apáik tanítóit.

hogy nem hiába harcoltak, mert visszavertek bennünket. Nekünk pedig az éjjel patulokat kellett kiküldenünk, hogy elesett bajtársaink holttesteit lopják el és hallgatnunk kellett egész éjjel, egész nap meg nem szünő győzelmi énekeiket, ujjongásaikat.

De csak másnap ért bennünket az igazi csalódás. Brigádkommandóknak egy parancsban agyon dicsért bennünket, hogy így, meg úgy helytállottunk, derekasan teljesítettük a ránk bízottakat.

Hogy lehet ez? Hát csakugyan nem lehet már hinni a harctéri jelentéseknek? Még minket is félre akarnak vezetni, akik ott voltunk, akikkel megtörtént? Vagy talán csufolódnak?

Pedig a valóság mégis úgy volt. Pár nap múlva meghozta Hőfer jelentése a magyarázatot, mely szerint a Kárpátoknak egyik hozzánk aránylag közel fekvő szorosában csapataink áttörték a frontot és diadalmasan nyomulnak déli irányban tovább.

Lehullott a hályog szemünkről. Ezért kellett hát nekünk támadnunk, azaz csak támadást színelnünk. Hogy ellenségeinket tévedésbe ejtsük. Hogy velünk szemben összpontosítsák erőiket, mialatt a tulajdonképeni támadást a másik oldalon végrehajljuk.

Megbocsájtottunk a német generálisnak, aki ebbe a kalandba parancsolt bennünket. Csak azt sajnáltuk meg, hogy halottaink és sebesülteink ezután is igazi halottak és sebesültek maradtak. *Jani Károly.*

(Végső köv.)

Az öregek helyébe ifjak jönnek, ez az élet rendje. Tanárok, kiket hosszú éveken megszoktunk látni, mentek el, fiatalok jöttek helyettük. Fiuk, kik csak az imént lépték át az első osztály küszöbét, már a negyedikből távoznak. Sajnos, hogy már a négy után távoznok kell. Talán majd nem sokára megérjük ez iskola fejlődését, folytatását képező kereskedelmi iskola létesülését.

De erről majd máskor.

## Jegyzetek a hétről.

Az ideális reformokat ideális lelkű emberek indítják utnak s ennél fogva ép annyi e reformokban a tévedés, sőt talán több mint a mennyi a reális felfogás és elképzelés. Az alsóbb néposztály szociális elhelyezése és sorsának javítása már rég óta foglalkoztatja az elméket.

Félszázad óta alakulási vajudásban szenved az egész társadalom, megoldatlan problémák függnek a levegőben és elégedetlenek milliói várták és lesték a túlfeszített, bizonytalan helyzetnek jobbra vagy balra való pattanását. Sötét pesszimisták ezek óta jövedöltek egy nagy háborút, ami eljött és itt van, s amilyennek semmiféle emberi elme el nem tudta képzelni. A háboru új, soha nem álmódott bajokat hozott magával és hagy itt majd maga után, anélkül, hogy a régiakat rendezné: s nemsokára olyan tájékozatlanul állunk a chaoszok között, mint a legelső ember, mikor teremtője kinyitotta előtte az élet kapuját. A szociális keretek közötti elrendezéssel és alakulással eddig is sok baj volt, a jövőben alighanem még több lesz, minthogy a jogok gyakorlása fokozottabb mértékben terjeszti igényeit. A háboru olyasmibe hajította bele az emberiséget, ami legtávolabb áll tőle: a kötelességek teljesítésébe. Az ember vállán, mint az engedetlen gyereken, egy felsőbb hatalom keze nyugszik: az államé. Az állam parancsol, rendelkezik és az emberek engedelmeskednek. Már most, a háboruban, szabadulni akarnak e függő helyzet alól és ma az egész világ dolgozó embereinek jelszava: a jogok gyakorlása, az önrendelkezéshez való jog követelése — ellenértékül a kötelességteljesítés végtelen nagyságával szemben.

Csak természetes, hogy a követelés elől nem zárkozhatnak el azok, akik a kötelességteljesítés nevében, bizony még a halálba is vezényelték az emberek ezreit. Mikor az emberek nagyobbik része ezért cserébe, csak hozzászólási jogot kér az ország sorsához, ez még nem is olyan jogtalan követelés.

Nem-e rendül meg a hitünk abban a fejlődési elméletben, mely az embert a szerves és szervetlen világban a fejlődés csúcspontjára állítja? Ez egy magasrendű fajta? hiszen ami erény van, mind a gyengeségtől származik. Öltözködik, ruhát és divatot csinál — mert oly gyenge a teste, hogy ruha nélkül elpusztulna. Házakat és városokat épít — mert fedél nélkül nem tudna ekzisztálni. Amit feltalál, azt mind arra fordítja, hogy egymást pusztítsa vele, ki találta a pénzt és megmérgezte vele a világot. Megtanult beszélni, de nem azért, hogy kifejezze, hanem hogy elrejtse azt, amit gondol. És amire a legbüszkébb az, hogy öntudata van — az rá nézve a legnagyobb csapás. Mert az élet és halál legnagyobb kérdéseire, a nagy miértekre ugysem tud felelni, a világra jön s elmegy belőle, anélkül, hogy közel tudna jönni a létezés titkaihoz. Az öntudata tehát csak arra van, hogy ezt a tudatlanságát érezze és tépje s marja magát a világ, az emberiség és a saját sorsán. Hát miért teszi ez meg magát a teremtés koronájának? Hát van ennél a fajtánál boldogtalanabb és szerencsétlenebb?

Ez nagyon sötét nézés, pedig — ez is különös — a háboru nem teszi az embert pesszimistává, jobban mondva nem fokozza, hanem inkább enyhíti a dolgok tragikus

felfogását. Emlékezzünk csak a háboru első napjaira, hogy fel voltunk dulva s milyen iszonyu nyugtalanság tombolt bennünk, — pedig nem is tudtuk, hogy mi következik. Ami következett az hosszadalmasságban, ember áldozatokban, szenvedésekben bizonyára felülmúlt minden várakozást. S mégis, ma összehasonlíthatatlanul nyugodtabbak vagyunk. Mert az ember minden rémséget megszokik s mindenhez hozzáalkalmazkodik — tehát az sem igaz, hogy a háboru javítja a lelkeket s fogékonyabbá teszi a saját és a mások szenvedése iránt. Ellenkezőleg, mentől tovább tart a háboru, az emberek annál közömbösebbek lesznek. Mikor a halálnak ilyen aratása van, akkor az egyesek halálfelelme enyhül — és hogyha az enyhül, akkor az élet könnyebbé válik. Valami elszántság és bátorság, valami „lesz, ahogy lesz” könnyelműség van a világban. De ez nem egy lelki emelkedettségéből, vagy gondolkozási fölényből ered, — ez a mindenből kiábrándult emberek fölénye, akik tudják, ha ez így tart sokáig még, akkor nagyon, de nagyon kevesen leszünk, elpusztulunk. Igaz, nem magunk leszünk, velünk pusztul az egész világ. És ez vigasztaló.

## HIREK.

**Dr. Csányi Pál bucsuestje.** Az igazságügyminiszter dr. Csányi Pált a tapolczai kir. járásbíróstól Esztergomba, a kir. járásbíróshoz jegyzővé nevezte ki. A szorgalmas tisztviselő távozására alkalmából, tisztviselő társai, tisztelői és jóbarátai, folyó hó 20-án, a Pannónia vendéglőben, bucsúvacsorát rendeztek, amelyen mintegy ötvenen vettek részt. Dr. *Iseppen* Jenő kir. járásbíró volt az első szónok, ki meleg szavakkal méltatta a távozó kiváló szorgalmu tisztviselőt, aki irnoki hivatalának pontos betöltése mellett, időt szakított arra, hogy önképzésével megszerezze a középiskolai érettségi bizonyítványt, továbbá mint az egyetem rendkívüli hallgatója, jogi doktorátust szerzett. Mint kiváló szorgalmú és tehetségu tisztviselőtől vesz bucsút es neki további előbbrehaladást kíván. Az ügyvédi kar nevében dr. Kovács Vilmos ügyvéd vett bucsút a távozótól, majd dr. Csányi megköszöni dr. Tseppen kir. járásbírónak a mindenkor tapasztalt jóindulatát, valamint ismerősei és jóbarátai élvezett barátságát és kéri, tartsák őt meg eddigi barátságukban. A társaság a késői órákig együtt volt.

**Községi gyűlés.** Tapolcza nagyközség képviselőtestülete folyó hó 20-án tartott gyűlésen előadja főjegyző, hogy a folyó évi gálé kiosztása a község kötelessége s ezt az előjáróság *Felisch* Antal kereskedőre bízta, ki a kimérést kilogrammonként 6 fillért a vasúti beszállításért 2 fillért számít. Az előterjesztést a képviselőtestület elfogadja és kilogrammonként 8 fillér költség szedése elhatároztatott. Tudomásul veszi a képviselőtestület az 1915. évi községi számadás jóváhagyását. Elhatározza a kórházi kamara betonoztatását 297 korona költséggel, a kórházi alap terhére. A járási főszolgabírónak gyermekkert létesítése ügyében kiadott rendeletére elhatározza, hogy mivel Tapolczán kised óvoda és népkönyha van, nem tartja szükségesnek a gyermekkert létesítését, de az óvoda vezetőségét felkéri, hogy a nyár folyamán is tartsa nyitva az óvodát. — A Ganz-féle V. R. T. az üzemviteli szerződés megváltoztatása ügyében érkezett átiratát 30 nap múlva tartandó gyűlésén tárgyalja. — Tudomásul veszi egy új tűzoltólajt készítését. — Az erdőben történt falopás ügyében elhatározza a képviselő-testület, hogy a nyomozást megindítja. — *Vajda* Sándor községi irnok részére, kérelmére, 280 korona drágasági pótlékot a folyó évre megszavaz. — A községi rendőrök és tűzoltók fizetését, tekintve a drágasági viszonyokat, havi 100 koronára emeli.

**Az izr. templomban** a sebuothi ünnepi istentisztelet kezdete: vasárnap délelőtt 10 órakor, 11 órakor leányavatás; este 8 órakor; hétfőn délelőtt 10 órakor (Mázkir).

**Hadiköl**  
VI. hadiköl  
hó 25-én  
*Tapolczai*  
tézet 100,  
összesen 5  
továbbított  
nával egy  
saját tárcá  
korona ha

**A Balat**  
tárcája res  
koronát je  
koronára r

**A Tapol**  
tárnál edd  
melyből a  
korona.

**A más**  
12-ig tart,  
30 fillér. A  
tésnél feln  
meg.

**Nyilván**  
Egyesület  
kegyesek v  
Kardos M  
adományo

**A népk**  
ségét lank  
is. *Csönd*  
nők a kit  
lankadatl  
gazdaságo  
indokolt sz  
nak az in  
ily nehéz i  
a közrem  
igénylő c  
adakozók  
boldogabb  
lenül jót  
vezetők é  
adomány  
tását. Min  
közönsége  
egyesülete  
keztek: V  
Dezsőné, E  
hélfo: Sz  
Horváth M  
Mariska, T  
Katz Vilma  
Zalai Rózsa  
tein N.  
Schönwald  
csüörtök:  
Valovits I  
Dr. Lőke  
Elly, Fara  
Gut Somá  
Kiss Manó

**Színház**  
mult héte  
ség elism  
nem volt  
Bizony a  
ságnak ör  
zönség re  
hogy miké  
tenciákat  
nagyon sz  
ség viselj  
meg e röv  
a színész  
tásra érde  
említett b  
mindhárom  
épolj sike

**Kedden**  
műve, a  
Dezsőné é  
a darabba  
játéka se  
Ügyesen i  
replők is.

**Szerdán**  
össze szep  
előadás.  
nemcsak k  
csengő é  
nyujtottak

**Hadikölcson.** A most folyamatban lévő VI. hadikölcson első jegyzési időszaka folyó hó 25-én járt le, s értesülésünk szerint a *Tapolczi Takarékpénztár* ezideig — az intézet 100,000 koronás jegyzésével együtt — összesen 340,700 korona összegű jegyzést továbbított. Az itt feltüntetett 100,000 koronával együtt a Tapolczi Takarékpénztár a saját tárcája részére összesen már 450,000 korona hadikölcsonot jegyzett.

A *Balatonmelléki Takarékpénztár* a saját tárcája részére a VI. hadikölcsonból 100,000 koronát jegyzett, mely összeggel 550,000 koronára rug az intézet saját jegyzése.

A *Tapolczi vidéki Gazdasági Takarékpénztárnál* eddig 249,300 korona jegyzés történt, melyből az intézet saját jegyzése 50,000 korona.

A második jegyzési időszak június hó 12-ig tart, a kibocsátási árfolyam 96 korona 30 fillér. A 30 fillér többlet a későbbi fizetésnél felmerülő kamatkülömbözetnek felel meg.

**Nyilvános köszönet.** — A Vörös-Kereszt Egyesület tapolczi fiúja céljaira adakozni kegyesek voltak: egy vidéki ur 100 koronát, Kardos Mórné urnő 10 koronát. A szíves adományokat hálással köszöni az Elnökség.

A népkönyha áldásos, jótékony tevékenységét lankadatlanul folytatta a mult héten is. *Csönthes* Józsefné és *Pollák* Adolfné urnők a kitartásban mintaszerű türelmet és lankadatlan buzgalmat tanusítanak, s e mellett gazdaságos beosztással még az újabb és indokolt szegénységű jelentkezőknek is juttatnak az ingyenes ebédből. A jótékonyának ilyen nehéz időkben gyakorolt megnyilatkozása, a közreműködők nem csekély fáradságot igénylő odaadó tevékenysége mellett, az adakozók nemes szívét is dicséri. De lehet-e boldogabb annál, ki a szülőlköddökkel önzetlenül jót cselekszik. Ilyenek a népkönyhat vezetők és segítők, továbbá azok, akik adományaikkal lehetővé tették annak felállítását. Mindezekhez Tapolcziának szép számu közönsége van. A mult hét folyamán a nőegyesületek két lelkes elnöknőjén kívül segítők: *Vasárnap:* Neményi Gézné, Grosz Dezsőné, Braunstein Janka, Rechnitzer Ernőné; *hétfő:* Szabó Józsefné, Horváth Jenőné, Horváth Marianna, Szigrin Lajosné, Fülöp Marika, Takács Elly; *kedd:* Anda Juliska, Katz Vilmosné, Neményi Gézné, Ács Irma, Zalai Rózsi, Faragó Aranka; *szerdán:* Braunstein N. Bangó Józsefné, Hirsch Piroska, Schönwald Margit, Blau Emma, Takács Elly; *csütörtök:* Bangó Józsefné, Szigrin Lajosné, Valovits Ilonka, Sebestyén Margit; *péntek:* Dr. Lőke Mórné, Valovits Ilonka, Takács Elly, Faragó Aranka, Marton Lala; *szombat:* Gut Sománé, Weisz Lipótné, Faragó Aranka, Kiss Manzi, Valovits Ilonka, Trenker Róza.

**Színházi esték.** Rác Dezső társulata a mult héten is teljesen kiérdemelte a közönség elismerését. Sajnos, ez az elismerés nem volt olyan, mint lennie kellett volna. Bizony a héten nem valami nagy látogatottságnak örvendett a színház. A kedves közönség rosszul viselte magát. Elfelejtette, hogy mikor színházba megy, akkor egzisztenciákat tart fönn és ha nem megy, az nagyon szomorú dolog. Hát kedves közönség viselje jól magát: pártolja a színészeket még e rövid idő alatt, míg itt lesznek, mert a színészek, az előadások jók, a támogatásra érdemesek. — Mult heti referádánkban említett bűbajos zenéjü „Csárdáskirályné” mindhárom előadása telt ház előtt folyt le, époly sikerrel, mint maga a premier.

Kedden Molnár Ferenc 3 felvonásos színműve, a „Farsang” került előadásra. Rác Dezsőné és partnere Déri Béla, remekeltek a darabban, de Gerő Ferenc, Rác Dezső játéka sem hagyott semmi kívánni valót. Úgyesen illeszkedtek a darabba a többi szereplők is.

Szerdán a „Csodacsók” operette hozott össze szép közönséget, meg is érdemelte az előadás. Rác Dezsőné, Gyulai Gizella nemcsak kitűnő alakításaikkal, hanem tiszta, csengő énekükkel is élvezetes előadást nyújtottak. Csolnákossy mint zeneszerző,

Rác Dezső Tóvölgyi báró, Gerő Ferenc pedig Geller lovag szerepében arattak megérdemelt elismerést.

Csütörtökön Rákosi Jenő „A bolond” c. 3 felvonásos dalművét játszották. Tapolczi már a mult években is adták ezt a darabot, azért nem is volt az előadás oly látogatott, mint a többi, pedig Csolnákossy a Bimbó nehéz és farsztó szerepében valóságos remekelt, nemkülönben méltó partnere volt Rác Dezső, Bimbilla szerepében. Kedves volt, mint minden más szerepében, Gyulai Gizella. Rác Dezső és Gerő Ferenc nyújtottak még kiváló alakítást.

Pénteken a „Ciklamek” került másodszor előadásra, a szereplők nem kevesebb sikerű játékaival, gyér nézőközönség előtt. Sokan másodszor is elmentek megnézni ezt a darabot, csak hogy Révész Mártát, az egyéniségének oly annyira megfelelő szerepben, láthassák.

Tegnap „Grün Lili” került előadásra, ma „Négy a kis lány”, holnap pedig a „Marci.”

### — Az akác.

Most nyílik az akác. A néma utak mentén, mint fehérén izzó karcsu csillárok néznek a nyár élébe ezrei és ezrei a szép és csodálatos magyar akácnak. A virága elszáll és az illata megárad föl a hegyekre, a mezőkre, városokba, az emberek közé, aki megrezzelve érzik meg benne az örök és halhatatlan élet erejét.

Fehérbe öltözött akácok alján, a hulló édes szírom gazdag és finom termés kalászos fejével ölelkezik. Kik műveltek csodát, kiknek az akarata és ereje pótolta a százezrek és milliók ekéhez forrt markát, mennyi szeretet és könyörgés toladott a drága magvakban a föld szívébe, hogy megfogamzott és elszaporodott a kenyér csirája? Fönt, messze a harctereken a magyar paraszt nehé szívének és dacos bánatának nem keresheti más vigaszt, minthogy leméri és szétzuzza fáradt kezén a földet, amit nehéz lendülettel hasít ki ásója a televényből. Harcoló vérünk most ez izgalmas és káprázatos májusból, mikor otthon a föld föl szakadó termékenysége hízalja mindnyája szemét, büszkeségét és szavát, idegen ország kivájt árok utcáin a föld szagát szimatolja, amely annyira hasonlít az otthonvalóhoz és mégis másként koppan az első kapavágásra, más a színe, zamatja, illata, lágyága, hullása és fénye, mint annak, amelyre lassan ereszkedik alá az akác elhaló virága. De azért büszke bánatukat elcsitítják a gondolataikba, amelyek úgy kovályognak haza, mint nehéz felhők alatt a hegyi sasok.

Száll az akác édes, nehéz és sok mindentől beszélő illata, azok felé, akik most elkerültek tőle, más növények és állatok közt, emberek szívébe szurják a fegyverüket, föl tépik a föld gyenge testét, amelyet otthon gyöngéden simogat a szerszám. Érik a kalász széjjel az országban, lengő bznogánya a magyar erőknek, amely befurakodik a földbe fönt és lent, életet ad és vesz, élni akar és tud és nincs senki, akitől félni tanulna. Ebben a fiatal és friss tavaszban mindenfelé arccal fordulunk, kardunk négy felé vág és régi szomorúságunkat, el nem alvó éberségünket különös és páratlan voltunkat úgy röpti szét a hir szava, mint az akác szíveket megreszkető illatát, amely a tanyákról, pusztákról és falvakból vállára veszi az otthonvalók üzenetét.

**Megérkezett minden gálíc.** — A járás szőlőgazdái részére kiutalt összes gálíc, mint halljuk, megérkezett. A hatóság a szétosztási tervet elkészítése után, azonnal hozzálát annak kiosztásához, úgy hogy rövid idő múlva minden szőlőbirtokos a védekezéshez szükséges gálícot kézhez kapja. Nagyon fontos ez a vidékünkön, hisz kenyeret adó gazdasági ága vidékünknek a szőlő- és bortermelés. Azonban nem mulaszthatjuk el gazdáinkat újabb figyelmeztetni, hogy a permetezésnél lehetőleg takarékosan bánjanak az oldattal, amellyel mint tudjuk, okos munka mellett, sokat takaríthatunk, mert hiszen az a 15 kg. gálíc, amit a gazdák a

permetezéshez kapnak, még mindig a legnagyobb takarékoságra int. — A gazdák nagy részénél a permetező készítéséhez szükséges méz beszerzése okoz gondot, azonban — mint halljuk — ez sem lesz akadálya a védekező munkának, mert a mult héten is nagyobb mennyiségű mézet osztottak szét és a jövő hét folyamán is hasonló mennyiség kerül kiosztásra. A közbősítéshez azonban ne találmra gondolt mennyiségű mézet vegyünk, hanem legjobb azt az olcsó lakmuspapír kémeléssel meghatározni. Így sem nem pazarlunk gálícot, sem nem árthatunk esetleg a szőlő lombzatának.

**Tapolcza a gyöngyösi tűzkárosultakért.** A helybeli izr. jótékony nőegylet buzgó elnöke, *Pollák* Adolfné gondosságát és hivatottságát dicséri az a gyűjtés, melyet vezetése alatt álló egyesület tagjai között eszközölt az elpusztult Gyöngyös lakósaier. Az áldozatra mindig kész tapolczi asszonyok jószívvel adták, amit kértek: ruhát, fehérneműt, cipőt, kinek mije volt nélkülözhető a holmijai között. A gyors segítséget bizonyára hálás köszönettel veszik a csapástól sújtottak. — Ruháinkat, fehérneműt és egyéb dolgokat adtak: Berger Manoné, dr. Berger Sándorné, Frisch Lászlóné, Hiller Pálné, Kardos Mórné, Leszner Mórné, dr. Kovács Vilmosné, Pauk Ernőné, Pajtás Henrikné, Fuchs Zsigmondné, Pauk Izidorné, Steiner Lipótné, Neményi Gézné, Pollák Adolfné, Schwarcz Emilné, Heimler Miksáné, Wolf Gyuláné, Schwarcz Jakabné, dr. Hoffmann Lászlóné, dr. Varjas Gáborné, Rosner Mórné, Biró Igrácné, Weiler Kálmáné, Schäffer Sándorné, Gut Sománé, dr. Marton Adolfné, Popper Gyuláné, Hirsch Józsefné, Leszner Sándorné, Fekete Gáspárné, Grosz Dezsőné, Szűcs Jenőné, Faragó Leoné, Grünfeld Józsefné, Frank Bernátné, Österreicher Józsefné, Schütz Zsigmondné, Nagy Ignácné, Berger Károlyné, Kemény Mórné. A ládát, melyben a ruhákat Gyöngyösre küldték, Lustig Ferenc volt szíves adni. Itt emlíjük meg, hogy a Nőegyesület pénzzel is támogatta, amennyire tehetette, a tűzkárosultakat, 100 koronát küldött segítségükre.

**Felvétel a veszprémi papnevelőbe.** A veszprémi püspöki papnevelő-intézetbe felvételüket kérő ifjak vizsgálata f. évi június hó 12-én d. e. 10 órakor fog megtartatni Veszprémben a püspöki székházban. A felvételre f. évi június 11-ik napján kell jelentkezni a püspöki titkárnál. Felvétetnek a középiskola VI., VII. és VIII. osztályát végzett ifjak. A pályázók a következő okmányokat hozzák magukkal: 1. a VI., VII. osztályról szóló bizonyítványt, illetve a jó sikerrel letett érettségi vizsgálatról szóló bizonyítványt. 2. Keresztlevelet s 3. az illetékes hittanártól vagy lelkésztől erkölcsi bizonyítványt. A jelentkezők kötelesek magukat orvosi vizsgálatnak alávetni.

**Öngyilkosság.** Balatonfüredi tudósítónk jelenti. *Krassován* Mártonné, akinek férje hosszabb idő óta orosz fogságban van, f. hó 21-én délután forgópisztollyal fejbőlte magát s azonnal meghalt. Tettét állítólag szerelmi okokból követte el.

**Tűz Monostorapátiban.** Mult heti hirdásunkat kiegészítjük azzal, hogy a Monostorapátiban volt tüzesethez egy fecskendővel és a tolólétrával *Fülöp* Károly főpáncsnokkal ment ki négy tűzoltó, akiknek a templomtorony megmentésének nehéz munkája jutott, mi megfeszített erővel sikerült is. Sajnos, mielőtt odaértek, a torony harangjai már lezuhantak. Első hirdásunkat helyesíteni kell azzal, hogy legett két lakóház, a kántortanító lakásának tetőzete, a templomtető, továbbá a torony belső favázának egy része. A kár nagy részben megtérül, mert az elégett épületek biztosítva voltak. — Tűzoltóink nagy segítségére voltak Monostorapáti községnek és derekasan végezték az oltás farsztó és veszélyes munkáját.

**A községi vadászati jogot a község Deák** János balatonedericsi lakosnak, az eddigi 1210 K. helyett 3300 korona bérért kiadta. A bérlet augusztus 1-étől terjedő egy évre terjed.

**Évzárás a polgári fiiskolában.** A vallás-és közoktatásügyi miniszterium ismert rendelete folytán a középfokú iskolákban az iskolai évet május 26-án [be kellett fejezni. A helybeli állami polgári fiiskolában f. hó 22-én kezdtek meg a vizsgálatokat, és 25-én fejezték be. 26-án reggel 8 órakor "Tedeum" volt, utána a tornateremben gyülekezett az ifjuság a záróünnepélyre, amelynek programja a következő volt: 1. Himnusz — énekkar. 2. „Könyörgés” — szavalta Klencsár B. IV. o. tan. 3. Este van már. Balaton partján — énekkar. 4. Eldorádó — szavalta Spitzer H. II. o. tan. 5. Dalra fel! — énekkar. 6. Gránátűzben — szavalta Kun J. III. o. t. 7. Finn nemzeti dal — énekkar. 8. Honvédtűzér temetése — szavalta Gögös F. I. o. tan. 9. Tavasz dal — énekkar. 10. Igazgató záróbeszéde. 11. Bucsu — énekkar. 12. Tóth Pál IV. o. tan. bucsubeszéde. 13. Szózat — énekkar.

**Értékes emlék a koronázásról.** A koronázás kimagasló mozzanata volt az a jelenet, a mikor ifjú királyunk fehér paripán felvágatott a koronázó dombra és Szent István kardjával a világ négy tája felé sujtva, fogadalmat tett, hogy az országot minden ellenségtől megoltalmazza. Ezt az esküt azon a földön tette, a melyet ötvenhét vármegye és hat város küldött valamely történelmi földet. Az egész ország földjét, a koronázást rendező bizottság az Augusztus-Alap és a Hadsegítő hivatal rendelkezésére bocsátotta, hogy megfelelő formában értékesítse a Nemzet Háza és a hadiözvegyek, hadiárvaik javára. A két hadijótékony célú intézmény elkészítette Szent István koronáját üvegből, belsejét megtöltötte a koronázó domb földjével, hiteles okirattal lezárta, minden darabot megszámozt és most forgalomba hozza. A két hadijótékony célú intézmény csak korlátolt számban s ezért megszámozva hozta forgalomba az emléket és így ajánlatos, hogy a ki hozzá akar jutni, minél előbb szerezzé meg. Egy emlék ára a koronázó domb történelmi földjének ismertetésével együtt 10 korona. Zala-megye 300 ilyen emléket kapott, aki ilyet óhajt szerezni, jegyezze elő lapunk kiadó-hivatalában. A ki az emléket megveszi, történelmi érték birtokába jut és ugyanakkor a rokkant hősöknek, hadiárvaiknak és özvegyeknek áldoz.

**Van jegünk.** Mint mult számunkban említettük, a tapolczai jéggyár a mult hét folyamán megkezdte a jéggyártást. A jeget a gyártól kocsin szállítják be a városba és hordják szét a házakhoz. Jégutalványok kaphatók Löwy B. könyvkereskedésében.

**Szólóink a száraz időjárás dacára** igen szépen fejlődnek s mint az eddigiekből lehetséges megállapítani szép terméssel is kecsegtetnek. Sok szőlősgazda már permetezett is. Nagyon helyesen, nem a kalendáriumi idő, hanem a szőlő fejlődésének foka az irányadó e fontos szőlőmunkánál. A téli fagykár helyvel közel jelentékeny kárt tett, viszont vannak szőlők, ahol kevés vagy semmi nyomot sem hagyott a téli hideg.

**Az aratás biztosítása.** A folytonos katonai bevonulások egyre jobban csökkentik az ország munkaerőjét és így ma gondot okoz a gazdáknak az a kérdés, lesz-e elegendő erő majd az aratás gyors elvégzéséhez. E fontos ügyben a honvédelmi miniszter tegnap az alábbi leíratot intézte Zalavármegye alispánjához: Támpontokat nyújtandó arra nézve, hogy a folyó évben elvégzendő mezőgazdasági munkákra előreláthatólag mily munkaerő fog rendelkezésre állani, e tekintetben a hadügyminiszterrel is folytatott tárgyalások eredményeként mihez tartás és tájékoztatásul közlöm, hogy katonai munkásokkal sokkal csekélyebb mérvben lesznek az egyes munkabizottságoknak kiutalhatóak, mint az az előző évben történt. Tudatában annak, hogy a hosszúra nyult háború folyamánaként a mult évhez képest ismét újabb munkaerők lettek a gazdaságokból elvonva, mely körülmény szörványosan azt is eredményezheti, hogy a rendelkezésre álló összes munkaerők helyhez kötött — állandó — alkalmazása mellett, egyes területek talán megműveletlenül maradnának,

illetve a megmunkált területekről különösen a széna és gabona, de egyéb termények is idejekorán levághatók és betakaríthatók nem lennének; ezen bajokon segítendő, ajánlatos, ha minden egyes munkabizottság már most azonnal gondoskodik arról, hogy a nekik rendelkezésre bocsátott hadifoglyokból a szükséges számban mozgósztások alakításának, melyek a vármegye területén belül a szükséghez képest eltolhatóak legyenek, mert csak ily módon remélhető, hogy a helyenként ideiglenesen mutatkozó sürgős természetű munkatöbblet, — mint például: a szénakaszálás a vármegyék egész területén ezen mozgósztások célszerű fölhasználása segítségével idejekorán és sikeresen elvégezhető lesz. A most vázolt eljárás analógiájára a kiutalt katonai munkások is — különösen természetesen azok, melyeknek vezénylési időtartama hosszabb — a tekintetben ellenőrzendő, hogy egy gazdánál (munkaadónál) csak a legszükségesebb ideig dolgozzanak és azután — esetleg a vezénylési időtartam alatt több ízben is — más sürgős természetű munkák végzésére azonnal eltolassanak. A hadifogoly ügyleti tisztek ezen munkálatok körüli tevékenységükben a legmesszebbmenő támogatásban részesítendő. Az alispán a honvédelmi miniszter e táviratát megküldte Zala-megye összes gazdasági munkabizottságának és egyben fölhitva a főszozolgabírák és községi előjáróságok figyelmét arra, hogy szigorúan őrködjének mindenütt ennek pontos és lelkiismeretes betartására.

**Ungár László bécsi cégtől való bluzokból Kalapokból nagy a választék KÁLMÁNNE divatruüzletében.**

## KÖZSÉGHAZABÓL.

1701—917.

### Hirdetmények.

Egy darab öreg birka nyírásáért 50 fill., egy bárányért 40 fillér fizetendő.

1702—917.

Szabadságról csapattestéhez bevonuló katonai el nem készített élelmi cikket, mint liszt, bab, zsir, cukor, tojás, élőállat és nyers húst magával nem vihet. Aki visz, attól elkobozzák.

1705—917.

A mostani kávéárak június 16-ig érvényben maradnak.

1706—917.

Hadikölcsön jegyzés tárgyában a város-háza tanácstermében vasárnap, azaz június 3-ikán reggel 9 órakor értekezlet fog tartatni, melyre az érdeklődők meghivatnak.

Horváth Jenő  
főjegyző.

Polgári fiiskolával szemben lévő

## háza eladom.

Lakatos tanoncok bádogos

valamint egy kiszolgálólány

felvételnak STEINER ZSIGMOND-nál.

KISŐRSI szőlőhegyen özv. Hiller Ignác-nál egy 37 es egy 38 hektoliteres

## hordó

eladó.

## Impregnált

## szőlőkötöző fonál

valamint rézgálic kapható

Kaszás Soma

fűszerkereskedőnél  
Tapolczán.

Kiadó azonnal:

6 állatra való világos istálló,  
bádogtetejű

## pajta és padlás.

ERNST Sándor, Szt. István utca 4.

DISZEL község határában, közvetlen a falu melletti

## rétemet eladom.

özv. Dávid Jánosné, Diszel.

Csobánci utcában lévő házam

mely áll 5 szoba, külön fürdőszoba vízvezetékekkel, az udvarban külön 2 szobás lakással, gazdasági épületekkel s 1 hold beltelekkel eladó. Esterházy-kocsimat elcserelem egyfogatu kocsiival.

MERKLY ANTAL Tapolca.

Kereszt-utca 6 szám alatt egy földszintes három szobás

## utcai lakás

a hozzá való mellékhelyiségek, istálló, kert október 24-től fogva kiadó.

Bővebbet a Kiadóhivatal.

## Hirdetmény.

A „Tapolczai Villamossági R. T. felszámolás alatt” tapolczai bej. cég felszámoló bizottsága felhívja azokat, a kiknek a társasággal szemben esetleg követeléseik vannak, hogy igényeiket e hirdetmény harmadszori közzétételétől számított 6 hó alatt annál inkább jelentsék be, mert különben követeléseikre tekintet nélkül fog a felszámolás megejtetni.

MEKLER KÁROLY a Kossuth Lajos utcában, a Weisz-féle vendéglő szomszédságában lévő

## háza eladó

A házban több jó lakás van, kerttel és kuttal. Bővebbet MAKKAI Géza úrnál. 2—3

## Flomnak való sás

már csak rövid ideig kapható szekerenkint husz koronáért a Szigligeti Bér gazdaság ugynevezett Avorsa réjén; a rét talaja ki van már száradva.

.. Nyomatott ..  
LÓWY B. könyvnyomdájában,  
.. Tapolca. ..

T

Előfizetési

## Felhívás

Közel három sítésünket céltudatosan idő alatt szőlőnk, amely készségesen hazánk és v. kockán. E h. csüggedtünk van a győze az együttérzés elviselésére acélozták ki fegyverével is, de vala most még élet kényel tartanunk. h

Az összetett az önző szét is lerontja.

A nagy folyik és am. vitte, legyen itthoni küzd. öntön bele. küzdelmek e szeretetünk. sítjük, akko

Mintha az próbáltatás megpróbálta talán lemor. tüzen, akko

Ehhez ke. testvéri és foku gyakor

A helyze nekünk kö. gazdatársad

## A ge

A magya elején dr. C. vezetésével nyos megis zett vidékü folyóiratába amelyből tudományo. szük át, mi ismertetését

Boglárról honnan dél. cébe rándu. Árpád-korb. romjait. A lehetősen k. meny falán is láthatók. választón j. nel egy ge. nagyon é. mely akko. sára, amik. csony volt. benne levő homokköv. A környék az egész t. tét veszi a. hasadások meg a legs. sának kit